

Egyetlen stabil pont

Ülésezett a megyei népfrentbizottság

Mint Nagy István elnök fogalmazott, ugyan soros, valójában kicsit csúsztatott ülést tartotta tegnap, hétfőn a Hazafias Népfrent Csongrád Megyei Bizottsága, a szegedi testület Vörösmarty utcai székházában. Halasztottak egy keveset, várva a mozgalom országos vezetésétől egy konkrét, életképebb programadást. A várakozásuk alig-alig igazolódott, úgy-hogy a további „topogás” értelmetlennek tűnt volna. Vélemények szerint az országos tanács legutóbbi ülése a titkárság „leváltásán” és némely személyi változáson kívül más novumot nem hozott, legfeljebb megerősítette a megyei, városi vezetéseket, az aktivistákat ez idáig szerzett ismereteiben: kongresszus

lesz még idén ősszel, valamint, hogy a mozgalom politikai pártoktól független kíván lenni. Eljutottunk a csödig — mondta valaki —, egyetlen stabil pontja van a nagy múltú népfrentnak, az pedig a helyi lakóterületi bizottság falun és városban egyaránt. A meghirdetett demokratizmus kizárólagos rájuk kívánnak támaszkodni a megyében (is), talán jobban, mint valaha. S az aktivisták munkáját tekintve, szerencsére, kevesebb az ok a pesszimizmusra. Ők eddig is tisztességesen végezték a dolgukat a köz javára.

A kongresszusra való előkészületek jegyében már tartottak a megyében tisztújítást, ezek tapasztalatairól számolt be Ősz Károly titkárhelyettes, aki május 1-

jétől Molnár Sándor, jelenlegi titkár nyugdíjba vonulása miatt a megbízott titkár lesz a legközelebbi népfrentválasztásokig. Eddig négy településen, illetve városkörzetben újították meg a népfrentbizottságokat. A jelölőbizottságok most teljesen önállóan dolgoznak, s élnek is a jogosítványokkal. Nincsenek kötelezően választható jelöltek, nincsenek felsőbb szempontok. Am a tapasztalatok arról is tanúskodnak, hogy könnyebb volt ez a munka, amikor sügtak... Vidéken, falugyűléseken, városokban népfrentgyűléseken történtek a bizottságok újjáélesztései, az előbbieken értelemszerűen nemcsak népfrentos ügyekről esik szó, ami egyfelől előny, másfelől viszont hátrány is. Erdemes megemlíteni még egy prognózist, miszerint az 50 településből 18-20-ban a régi vezetés nem kívánja ellátni feladatát a jövőben. S ez nem feltétlen negatívum.

A megyei népfrentértékeztetéről a következők hangzottak el: június 17-ére tervezik, mintegy 370 résztvevőre számítanak (ebből 240 a küldött), nyilvános lesz, tehát bárki részt vehet rajta, legalábbis, aki befér a megyei tanács nagytermébe, az értekezlet helyszínére. Annak témájáról szolgál a népfrent, a megyei népfrent helyzetének elemzése, egy vitaanyag a feladatokról, s ha addig megszületik az országos állásfoglalás, annak véleményezése. A megyei értekezleten kerül sor az új vezetőség — 81-85 tagú bizottság, 17-21 tagú elnökség — megválasztására. Csongrád megye öt képviselőt küldhet az országos tanácsba, 25 főt delegálhat az országos kongresszusra.

E téma vitája után a népfrentbizottság időszerű politikai kérdésekről hallgatott meg tájékoztatást Vastagh Páltól, az MSZMP Politikai Bizottsága tagjától, a megyei pártbizottság első titkáráról.

M. E.

Nem mindennapi névsor

Könyvheti előzetes

Újabb bizonyíték az idő röptére: néhány hét, s ismét a tavaszok egyik legsebbe magyar eseményéhez, az ünnepi könyvhéthez érkezünk. Az immáron 60. alkalommal megrendezendő könyvvünnepet idén június 2. és 7. között szervezik meg országsszerte, s a szegedi tervekről tegnap, hétfőn délután, a helyi organizátorok megbeszélésén lehetett érdekes részleteket hallani.

Az ünnepi könyvhét szegedi eseményeinek színtere, miként az immár hagyomány, ismét a Dugonics tér lesz, ám újdonság, hogy 1989-ben megszűnik a Művelt Nép eddigi egyeduralma: bármelyik kiadó, bármelyik könyvterjesztő cég, vagy vállalkozás, mindenki, aki könyvet árul, helyet kap a téren: csupán egyetlen kritérium kötelező: esztétikus, tetszetős pavilonban árulja portékáját. (A fontos újítás, miként megtudtuk, elsősorban az örvende-

tes szenzációként visszahonosított Püski-cég kedvéért történt, ám persze ennél lényegesen többről — a Művelt Nép rokonszenves gesztusáról van igazából szó.)

A szegedi nyitányon, azaz június 2-án, miként az már szintén tradíció, fellép majd a Délép Napsugár Táncegyüttese, lesz szavazat és megnyitó is, s közvetlenül ezután Varga Csaba dedikál majd a Püski-sátornán. Délután 5 órakor Varga Mátyás grafikai mappájának premierjét rendezik meg a kiállítóházban, ahol Gregor József énekel majd, a művészessel pedig Tandí Lajos beszélget. Másnap délelőtt a 25 éves Molnár Dixieland koncertezik a Dugonics téren, lesz majd hagyományosan irodalmi színpadi bemutató (június 7-én) és a Bartók Béla Művelődési Központban csillagászati est is.

És végül, de távolról sem utolsósorban: az ünnepi

könyvhét szegedi meghívottjai... Nem mindennapi névsornak örülhetünk: az íróvendégek között lesz (június 2-án) egyik legnagyobb elő szerzőnk, Konrád György, aki az évekkel ezelőtti szamizdat kiadás után legálisan is megjelenő. A cinkos című regényével lesz jelen az idei könyvhéten. Jön a Harmadik könyv című művével előrukkoló Temesi Ferenc (június 5., Somogyi Könyvtár), a Gondolkozunk, magyarok című könyvével Fekete Gyula (június 6., vagy 7.), továbbá Pünköszt Árpád, akinek Vasalt ruha, mángorolva című kötete lát napvilágot a könyvhéten. Szó van még Csóóri Sándor meghívásáról is, és a gazdag szegedi könyvheti program még egyébként sem teljes — ha minden apró részlet összeáll, természetesen „kész ténnyekkel” jelentkeznék...

D. L.

JAK: Útban az önállóság felé

Az elmúlt hét végén Szegeden tartotta meg közgyűlését a Magyar Írók Szövetségének egyelőre társult tagjaként működő József Attila Kör, mely éppen itt, az első vidéki találkozóán mondta ki azon szándékát, hogy a jövőben önálló jogi személyként kíván létezni. Ezzel az önállósággal élve aztán saját maga alakíthatna ki kiadói stratégiát, hiszen a kifáradni látszó JAK-füzetek és a félig-meddig kitaruló folyóiratok ellenére is a fiatal irodalmárok leg súlyosabb gondja az írók legtermészetesebb szükséglete: a publikáció. Az önállóság igénye mondatott ki tehát Szegeden, ám a végleges döntés csak májusban, a következő közgyűlésen várható.

A JAK-hétvégén részt vett az az úr is, aki egyelőre nem kívánja megnevezni önmagát, pedig igen-csak tiszteletre méltó felajánlást tett: három másik társával együtt havonta és egyenként háromezer forintot átutal fizetéséből a JAK számlájára. Ime, az önállóság alapja: 144 ezer forint.

Itt volt Szegeden Csordás Gábor, a Jelenkor főszerkesztője is. Kifaggtam, mert olyan újdonság birtokosa, amiről másnak is tudnia kell. Az általa irányított, kitűnő pécsi lap

ugyanis önfenntartó január elsejétől. Ez azt jelenti, hogy a megyei tanács önálló egységeként — egyó tartalékképzés, pá néked, adó — működik a szerkesztőség, mely egyben kiadó is. Négy hónap alatt a költségek tíz százalékát takarították meg, ám további bevételt jelent az, hogy rövidesen Csordás maga szedi a lapot, lévén jártas a számítástechnikában is. Az év végén könyveket is adnak ki, az olcsó szedéssel és a normális árat kalkuláló nyomdával már ötezer példány eladása esetén a pénzüknél lesznek.

Próbálkozik hát az irodalom, hogy kiszabaduljon a monolit kultúráirányítás lodájából. Ami két éve még büntetendő lett volna, az ma a világ legtermészetesebb dolga: végül is létrejön egy kis írószövetség, egy második — minden monopolizme szegényére.

És ha már a természetes emberi cselekedeteknél tartunk: a szegedi írók a foci pályán vasárnap délelőtt — Takáts és Vecsernyés 2-2 góljával, valamint Szijj, Darvasi és Lackó egy-egy találataival — 7-0-ra legyőzték a debreceni tollnokokat, bizonyítván: a fiatal irodalomban is létezik a szegedi fölény.

D. I.

Pártgazdálkodás

Nincsenek „titkos” adatok — Nagyarányú takarékoság

Az MSZMP Szeged Városi Végrehajtó Bizottsága a közelmúltban tárgyalta és hagyta jóvá a városi pártbizottság költségvetését és gazdálkodását. A testület elé terjesztett javaslatból kiderül: a szegedi párttagság évente mintegy 27 millió forinttal járul hozzá tagdíj formájában a működési és egyéb kiadásokhoz. Ebből tartja fenn a lakóterületi és a községi párházakat is. Valamennyi kiadását fedezi a tagság befizetése, ugyanis a tagdíjaknak alig több mint 40 százaléka biztosítja a politikai munka feltételeinek anyagi vonzatát, a maradékkal a párt általános működéséhez járul hozzá. A szigorú takarékoság elve alapján a kiadásokat az elmúlt

évben az előző évihez képest 85—86 százalékra redukálták.

Az utóbbi időben több pártszervezet kezdeményezte, hogy szeretnék a befolyó tagdíj egy részét az alapszervezetekben felhasznált költségek fedezésére fordítani. A végrehajtó bizottság ezzel a gyakorlattal egyetért. A tagsági díj ügyében is állást foglalt: határozata szerint, szükséges a rendezés, indokolt, hogy a párt a tagsági díj mértékében, illetve a tagdíjalap meghatározásában új döntést hozzon, és ezt az átdolgozott, vagy az új szervezeti szabályzatban rögzítse. A párttagság véleményének megfelelő állásfoglalását felsőbb pártszervezethez továbbítja.

Finanszírozási válság — öregedő társadalom

Az első lépéseket már megtették

A társadalombiztosítás szakemberei pillanatnyilag egy olyan rendszer alapjainak kidolgozásán fáradoznak, amely a következő évtizedekben megbízhatóan szolgálja majd a magyar társadalombiztosítás működését. A közelmúltban e témáról rendeztek vitautest, ahol Forgács Ádám, az Országos Társadalombiztosítási Főigazgatóság helyettes vezetője vázolta a jelenlévőknek a rendszer átalakításával kapcsolatos legfontosabb kérdéseket.

A társadalombiztosítási rendszer sürgős, de ugyanakkor folyamatos, zökkenőmentes megváltoztatása mellett két alapvető tény szól: a társadalombiztosítás, valamint az egészségügy rendkívül mély finanszírozási válsága és egy öregedő — a szó egészségügyi értelmében — beteg társadalom. E

két fajsúlyos ok teszi immáron elodázhatatlanná a mihamarabbi változtatást. A reformlépések gyors megvalósítása mellett és közben a folyamatos működőképesség megőrzése is alapfeltétel, hiszen egyetlen perc szünet is rendkívül súlyos társadalmi-politikai konfliktushoz vezethet.

A társadalombiztosítás reformjához persze még jó néhány feltétel megléte — pontosabban megteremtése — szükséges. Mindezek mellett az egészségügy reformja. E nélkül ugyanis féllábas — s tulajdonképpen nem működőképes — egy új társadalombiztosítás, amelyben a kiadások optimalizálása éppoly fontos, mint

amennyire lényeges az anyagi források felkutatása. A reform megvalósítása érdekében harmadik kivétel: annak tisztázása, mit köteles finanszírozni a társadalombiztosítás, s mi a feladata az állami szociálpolitikának? Erre azért van szükség, mert a rendszer hibátlán működéséhez elkülöníthető, tiszta pénzügyi alapok szükségeltetnek. A demokratikus körülmények biztosítását pedig megköveteli az a tény, miszerint a társadalombiztosítás olyan önfinanszírozó rendszer, amely a teherviselők befizetéseiből nyeri bevételeit.

E feltételek megteremtésének kezdeti lépéseit már megteremtették, amikor az elmúlt év decemberében hozott törvénnyel — az elmúlt évtizedek gyakorlatától eltérően — kiemelték a társadalombiztosítást az állami költségvetésből. A törvénnyel gazdasági önállóságot, láthatóvá téve azt az összeget, amelyből a mai viszonyok között gazdálkodni lehet és kell.

A nyári parlamenti ülés napirendjén pedig az irányítási, szervezeti rendszer változtatására vonatkozó törvényjavaslat szerepel. Lényege, hogy a társadalombiztosítás irányítását biztosítási képviselők közül választott önkormányzat látná el, amely tevékenységéről közvetlenül a Parlamentnek számol el. Az Országgyűlés alkotja meg a törvényt az ellátási rendszerről, anyagi, jogi felelősségéről és dönt a járulék mértékéről.

A kormány nem felügyeli a társadalombiztosítást. Jogosítványa arra szól, hogy a pénzügy, illetve szociális és egészségügyi minisztereknek képviselőtében részt vesz az önkormányzat ülésein, s amennyiben az önkormányzat a kormány költségvetését sértő döntést hozna, akkor a Parlamenthez fordul jogorvoslatért.

K. K.

Kulturális napló

szegedi balettelgyüttes művészeti vezetője két budapesti színházi bemutatónak is társalkotója volt a közelmúltban. Az operett-színházban az Ének az esőben című musicalt koreografálta. A Vígyszínházban pedig Spiró György és Másik János: Ahogy tesszük című zenés drámáját, amely — a hírek szerint — a zenés műfaj történetében megújító jelentőségű mű.

Lengyel kulturális hét. A tegnapi ünnepélyes megnyitó után (a magyar—lengyel irodalmi és művészeti kapcsolatokat bemutató kiállítás az egyetem központi épületében látható) a film-művészet jegyében folytatódik: fél 6-tól vetítés lesz a JATE-klubban, este 8-kor előadás kezdődik a Móra kollégiumban, amelyet Wyspianski Menyegző, valamint a Lengyel dráma és a Lengyel történelmi műtőszok című filmek részleteivel illusztrálnak.

Gregor József újra itt-hon. Amerikából jöttem címmel, a Sajtóház mű-

vészklubjában beszélget a népszerű operaénekesessel Polner Zoltán költő, szerdán este 8-kor. Ugyanitt nyitja meg Pintér József festőművész tárlatát Tóth Attila főelőadó.

Az Újvidéki és a Magyar Rádió közös koncertje. Az elmúlt hét végén Jugo-szláviában szerepelt a szegedi népzenei együttes, a Bodza-banda. A Molnár Erzsébet vezetésével működő öttagú (Bálint Ilona, Maróti Zsuzsanna, Sánta Ibolya, Nagy Éva) zene-karral külön is felvételeket készített a két rádió a koncert helyszínén, a Zombor melletti Kupuszinán.

A főiskolák Éneklő Ifjúság hangversenye. Szerdán, este 6 órakor rendezik meg a Zeneművészeti Főiskola Lenin körüti nagytermében. Fellép az egészségügyi főiskola kamarakórusa, Delley Józsefné, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola vegyes kara Kreuter Vilmosné, II. számú női kara Ordasi Péter vezetésével. Ez utóbbi kórus műsorában közreműködik a Kecskeméti Régi Zene Együttes, melynek művészeti vezetője Pálkás Albert. Az Ifjú Zenebarátok Kórusát Erdős János vezényli.